

Читанка: історія та сьогодення

(до Дня української писемності та мови)

Каталог виставки

I. Українська читанка

у другій половині XIX – першій половині XX ст.

Байрак, М. «Червона зоря»: буквар і читанка для дорослих / М. Байрак. – Харків ; Полтава : Всеукр. держ. вид-во, 1922. – 28 с.

Барвінський, О. Руська читанка для вищої гімназії. Ч. 2 / уложив Олександр Барвінський. – Львів : Друк. Ін-ту Ставропіг., 1871. – 476 с.

Барвінський, О. Руська читанка для вищої гімназії. Ч. 1. Усна словесність / уложив Олександр Барвінський. – Львів : Друк. Ін-ту Ставропіг., 1870. – 54 с.

Барвінський, О. Читанка для підготовчого класу учительських семінарій : з 50 іл. / уложив Олександр Барвінський. – Львів : Ц. К. вид-ва шк. книжок, 1916. – 416 с.

Гуслістий, П. Г. Читанка : для 6 кл. шк. глухонімих / П. Г. Гуслістий, П. І. Гусліста. – Київ : Рад. шк., 1939. – 112 с.

Доброволенко, М. Читанка : для 4 кл. шк. глухонімих / М. Доброволенко, Б. Корсунська, К. Трегубенко. – Харків : Рад. шк., 1934. – 66 с.

Кротевич, Л. Читанка перша малим читачам / Л. Кротевич ; передм. О. Музиченко. – Київ : Спілка, 1923. – 24 с.

Кушніренко, А. Навколо нас : перша читанка для шк. соц. виховання : кінець 1-го р. та 2-й р. навчання / А. Кушніренко. – Харків ; Берлін : ЗРК Наркомосвіти УСРР, 1922. – 192 с.

Лубенець, Т. Перша читанка : для трудових шк. / Т. Лубенець, Н. Лубенець. – Київ : Друкар, 1923. – 126 с.

Миронов, М. Літературна читанка : для 4 кл. початкової шк. / М. Миронов. – Москва : Рад. шк., 1943. – 156 с.

Несмєлова, Т. А. Читанка : для 1 кл. спец. шкіл / Т. А. Несмєлова, Н. М. Маркова. – Київ ; Харків : Рад. шк., 1938. – 112 с.

Пасіка, Т. Читанка : для 1 р. початкової шк. / Т. Пасіка, Т. Романов. – Харків ; Київ : Рад. шк., 1933. – 72 с.

Попович, О. Читанка для шкіл народних : з образом Його Величності Цісаря. Ч. 3 : для 5 і 6 р. навчання / уложив Омелян Попович. – Відень : Ц. К. вид-ва шк. книжок, 1908. – 468 с.

Рідний край : читанка з мал. для початкових нар. шк. Кн. 1 / уложена гуртком слобожан під керуванням П. Ковалевського. – Харків : Союз, 1919. – 120 с.

Рудинський, М. Ясні зорі : читанка для 2 і 3 рр. шк. початкових. Ч. 2. Зима / М. Рудинський ; Пед. Бюро Полтав. губерн. нар. управи. – Полтава : [б. в], 1918. – 64 с.

Русова, С. Український буквар / по підруч. А. Потебні уложила С. Русова. – Полтава : Полтав. спілка спожив. товариств, 1917. – 32 с.

Світло : читанка для 7–8 шк. р. нар. шкіл / упоряд.: А. Маркуш, Ю. Ревай. – Прага : Держ. вид-во, 1932. – 412 с. – Підручник складено діалектною мовою Підкарпатської Русі.

Титаренко, С. Сонечко : граматка до науки читання й писання / С. Титаренко. – Київ : Криниця, 1918. – 48 с.

Шевченко, Т. Г. Буквар південноруський / Т. Г. Шевченко. – Київ : Веселка, 1991. – 64 с.

II. Українська читанка за часів незалежної України

Бартенєва, Л. І. Читанка : підруч. для 2 кл. загальноосвіт. шк. для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Ч. 1 / Л. І. Бартенєва, О. Е. Шевченко, Л. Є. Андрусишина ; Ін-т спец. педагогіки АПН України. – Київ : Пед. думка, 2009. – 96 с.

Білий, І. О. Сходинки : буквар-читанка : для 1 кл. загальноосвіт. серед. шк. / І. О. Білий. – Київ : А. С. К., 2006. – 302 с.

Божа нивка : 1–4 кл. : християнська читанка / [упоряд. Золотник Ольги Василівни]. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2010. – 352 с.

Бондаренко, Н. В. Добросвіт : читанка для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням мовами нац. меншин / Н. В. Бондаренко. – Київ ; Ірпінь : Перун, 2005. – 184 с.

Будна, Н. О. Читанка : післябуквар. період : посіб. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Н. О. Будна, І. М. Чорненька. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2014. – 112 с.

Букер, І. В. Читанка : 2 кл. : навч. посіб. Ч. 1 / І. В. Букер, Н. І. Князева. – Одеса : Ярослав, 2003. – 128 с.

Воскресенська, Н. О. Моя читаночка : 1–4 кл. : [кн. мол. школяра для читання вдома] / Н. О. Воскресенська, К. О. Воскресенська. – Харків : Ранок-НТ, 2007. – 208 с.

Дяченко, К. Логопедична читанка / К. Дяченко. – Тернопіль : Підруч. і посіб., 2007. – 224 с.

Казковий водограй : читанка для дітей дошк. віку та школярів 1-2 кл. / уклад.: А. П. Каніщенко, Г. О. Ткачук, Г. О. Дорош. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2008. – 126 с.

Копак, О. Християнська читанка / упоряд. Оксана Копак. – Львів : Свічадо, 2018. – 240 с.

Кравець, Н. П. Сонечко : читанка : 2 кл. : підруч. для спец. загальноосвіт. навч. закл. для розум. відсталих дітей / Н. Кравець. – Київ : Інкунабула, 2008. – 256 с.

Криган, С. Г. Книга для читання : підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. заклад. з угор. мовою навчання / С. Г. Криган, Ю. П. Сергійчук. – Чернівці : Букрек, 2004. – 176 с.

Літня читанка майбутнього другокласника / уклад.: Г. М. Сапун, Л. В. Вознюк. – Тернопіль : Підруч. і посіб., 2014. – 128 с.

Ляшенко, Н. В. Школярник : читанка : підруч. для 3 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. інтенсивної пед. корекції / Н. В. Ляшенко, Т. М. Хоменко. – Київ : Либідь, 2013. – 246 с.

Марчук, Т. Ф. Читанка : підруч. для 1 кл. спец. загальноосвіт. шк. інтенсивної пед. корекції : для дітей із ЗПР / Т. Ф. Марчук. – Київ : Либідь, 2013. – 200 с.

Науменко, В. О. Вікно у світ : читанка : 4 кл. : кн. для позакл. читання. Ч. 1 / В. О. Науменко, І. Г. Сухопара. – Київ : Літера, 2010. – 124 с.

Несен, Г. М. Читанка : підруч. для 4 кл. спец. загальноосвіт. шк. для дітей зі зниж. слухом / Г. М. Несен. – Київ : Богдана, 2006. – 320 с.

Перемагай зло добром : читанка з основ християн. етики для учнів початкових кл. Ч. 3 / [Шевчук Марійка ; ред.: А. І. Мовчун ; худож.: В. Черний]. – Червона Слобода : Гусятин П. Л., 2013. – 142 с.

Пономаренко, М. Усміхнений сонях : читанка-хрестоматія з "Основ здоров'я" : 1–4 кл. / М. Пономаренко. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2009. – 132 с.

Промінець : читанка для малят-дошкільнят : від 5 до 6 р. / уклад. В. І Паронова. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2008. – 344 с.

Савченко, О. Я. Читанка : підруч. для 2 кл. Ч. 1 / О. Я. Савченко. – Київ : Освіта, 2010. – 142 с.

Сонечко : читанка-хрестоматія для читання в дит. садку / уклад. І. О. Клід. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2012. – 304 с.

Сухомлинський, В. О. Вічна тополя : казки, оповідання, етюди : для мол. шк. віку / упоряд. О. Сухомлинської ; заг. ред., передм. Д. Чередниченка. – Київ : Генеза, 2003. – 272 с.

Улюблена українська читанка : хрестоматія для позакл. та сімейн. читання : 1–4 кл. / уклад. О. В. Ісаєнко. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2015. – 494 с.

Хорошковська, О. Н. Дошколярик : підруч. з навчання грамоти й математики / О. Н. Хорошковська, Н. Д. Мацько. – Київ : АртЕк, 1996. – 232 с.

Християнська читанка : 3 кл. : прагну робити добро / упоряд. О. В. Золотник. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2011. – 80 с.

Читанка : 1 кл. : підруч. для спец. загальноосвіт. навч. закл. для дітей зі зниж. зором / В. М. Ремажєвська, Г. Є. Спірідонова, І. І. Терлецька-Павлів та ін. – Київ : Либідь, 2013. – 184 с.

Я дитина України : читанка для дітей та дорослих / упоряд.: М. Слабошпицький, Т. Качалова, О. Яремійчук. – Київ : Преса України, 2008. – 230 с.

III. Проблеми створення та розвитку змісту українських читанок у сучасних наукових дослідженнях

Бабич, Н. Навколишній світ дитини в граматиках і читанках Омеляна Поповича / Н. Бабич // Наук. вісн. Чернів. ун-ту : зб. наук. пр. / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці, 2006. – Вип. 316 : Педагогіка та психологія. – С. 10–16.

Бенца, О. Громадянське виховання в змісті шкільних підручників в українських школах Закарпаття (1919–1939 рр.) / О. Бенца // Педагогіка і психологія

формування творчої особистості: проблеми і пошуки : зб. наук. пр. / Запоріж. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти, Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2008. – Вип. 51. – С. 41–47.

Богданець-Білоskalенко, Н. І. Проблема формування особистості у змісті підручників з читання для початкової школи (50-ті роки ХІХ ст. – 50-ті роки ХХ ст.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 "Загальна педагогіка та історія педагогіки" / Богданець-Білоskalенко Наталія Іванівна ; Київ. міськ. пед. ун-т ім. Б. Д. Грінченка. – Одеса : [б. в.], 2007. – 20 с.

Вівчарик, Л. Особливості творення букварів і читанок для українського шкільництва в Канаді / Л. Вівчарик // Наук. вісн. Чернів. ун-ту : зб. наук. пр. / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці, 2009. – Вип. 465 : Педагогіка та психологія. – С. 24–37.

Дудник, О. Читанки для першокласників як засіб формування відповідальності / О. Дудник // Молодь і ринок. – 2014. – № 9. – С. 145–149.

Завгородня, Т. Підручники Омеляна Поповича як один із чинників збереження українського шкільництва Галичини (1919–1939) / Т. Завгородня // Наук. вісн. Чернів. ун-ту : зб. наук. пр. / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці, 2006. – Вип. 316 : Педагогіка та психологія. – С. 51–57.

Денисюк, І. Особливості просвітницької діяльності Бориса Грінченка в аспекті українського дитячого книговидання / І. Денисюк // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : наук. зб. / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань, 2007. – Вип. 22. – С. 171–174.

Кіщенко, О. С. Розвиток українських підручників в західній діаспорі / О. С. Кіщенко // Наук. вісн. Чернів. ун-ту : зб. наук. пр. / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці, 2008. – Вип. 393 : Педагогіка та психологія. – С. 32–36.

Кобилянська, Л. Внесок Омеляна Поповича у розбудову українського народного шкільництва на Буковині / Л. Кобилянська // Наук. вісн. Чернів. ун-ту : зб. наук. пр. / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці, 2006. – Вип. 316 : Педагогіка та психологія. – С. 68–74.

Корнєєва, Г. Українська дитяча книжка Галичини: від "Читанки" М. Шашкевича... (1850–1939) : іст.-книгознав. аспект / Г. Корнєєва. – Львів : Світ, 2011. – 278 с.

Кравець, Н. П. До питання про підручники з читання для допоміжної школи / Н. П. Кравець. // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки АПН України, Ін-т дефектології. – Київ, 1999. – С. 162–165.

Марчук, О. О. Українська читанка М. Кузьмової як орієнтир для підготовки підручників у наш час / О. О. Марчук // Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ : зб. наук. пр. / Міжнар. екон.-гуманітар. ун-т ім. акад. С. Дем'янчука. – Рівне, 2013. – Вип. 1. – С. 68–73.

Новосельська, Н. Т. Читанка як засіб виховання поваги та любові до української мови / Н. Т. Новосельська // Наук. скарбниця освіти Донеччини. – 2017. – № 2. – С. 111–115.

Підручники і навчальні посібники (1748–1917 рр.) з фондів Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського для початкових і середніх навчальних закладів : каталог / АПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Н. Г. Мацібора (відп. за вип.) та ін. ; наук. ред. П. І. Рогова]. – Київ : Атіка, 2005. – 384 с.

Платаш, Л. Науково-методичні засади підручників Омеляна Поповича / Л. Платаш // Наук. вісн. Чернів. ун-ту : зб. наук. пр. / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці, 2006. – Вип. 317 : Педагогіка та психологія. – С. 174–180.

Рибак, Т. Дидактичний потенціал виховання учнів засобами художнього слова в освітніх установах західної української діаспори / Т. Рибак // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка. – Тернопіль, 2017. – Вип. 2. – С. 162–168.

Сливка, Л. Традиційні засади виховання здорового способу життя у змісті букварів і читанок для народних шкіл Західної України (1918–1939 рр.) / Л. Сливка // Вісн. Прикарпат. ун-ту. Серія: Педагогіка / Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2009. – Вип. 28/29. – С. 173–181.

Ходанич, Л. П. Поезія в читанках початкової школи як засіб формування національної ментальності / Л. П. Ходанич // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки АПН України, Ін-т дефектології. – Київ, 1999. – С. 153–155.

Чепіль, М. М. Підручники з рідної мови як засіб національного виховання учнів / М. Чепіль // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка. – Тернопіль, 2005. – Вип. 3. – С. 3–7.

Штовба, Л. Роль вітчизняних письменників ХІХ століття у становленні методики читання / Л. Штовба // Зб. наук. пр. студентів Ін-ту соц. та мистец. освіти / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Черкаси, 2005. – С. 294–295.